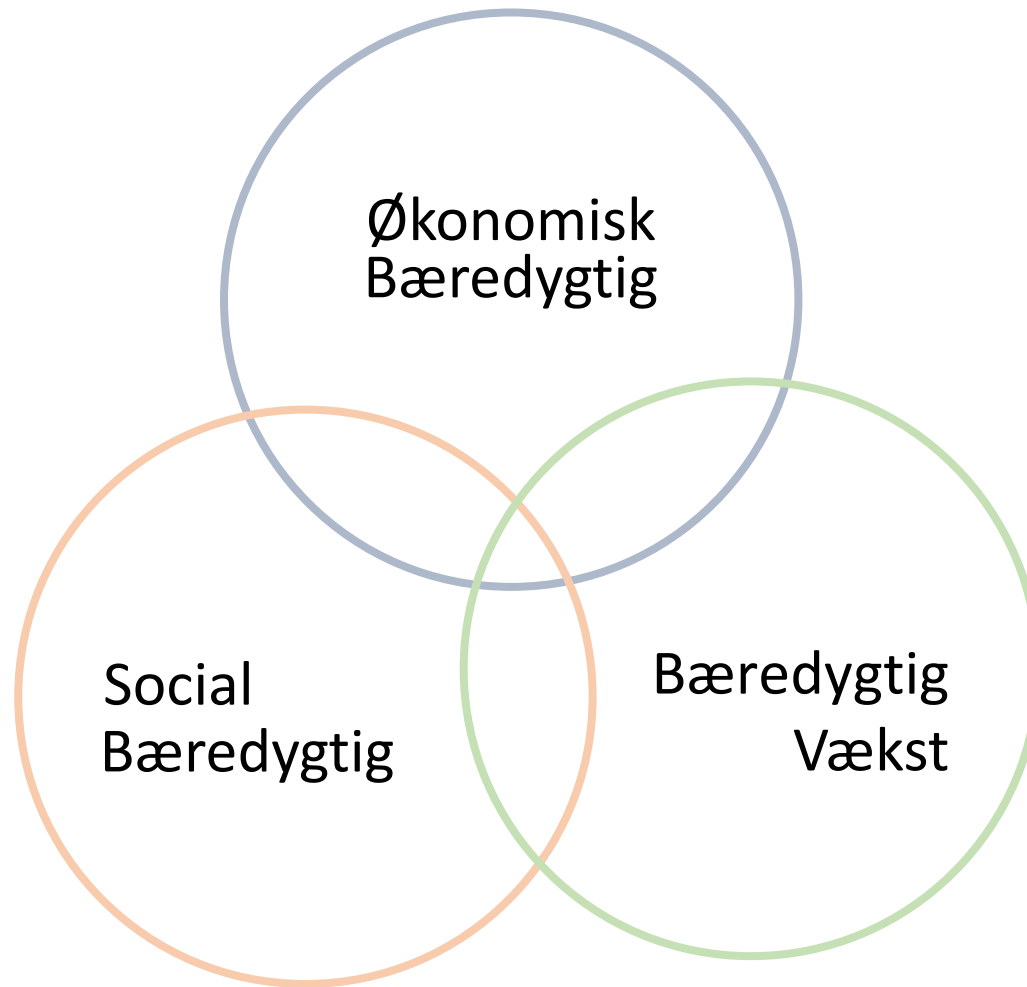
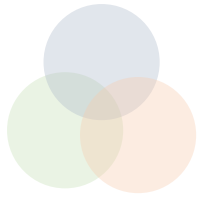

A close-up photograph of several people's hands clasped together in a circle, symbolizing unity and community. The hands are of various skin tones, and the background is a blurred green field. The text "Fremtidens bæredygtige kommune" is overlaid in white, bold font.

Fremtidens bæredygtige kommune

Bæredygtig kommune

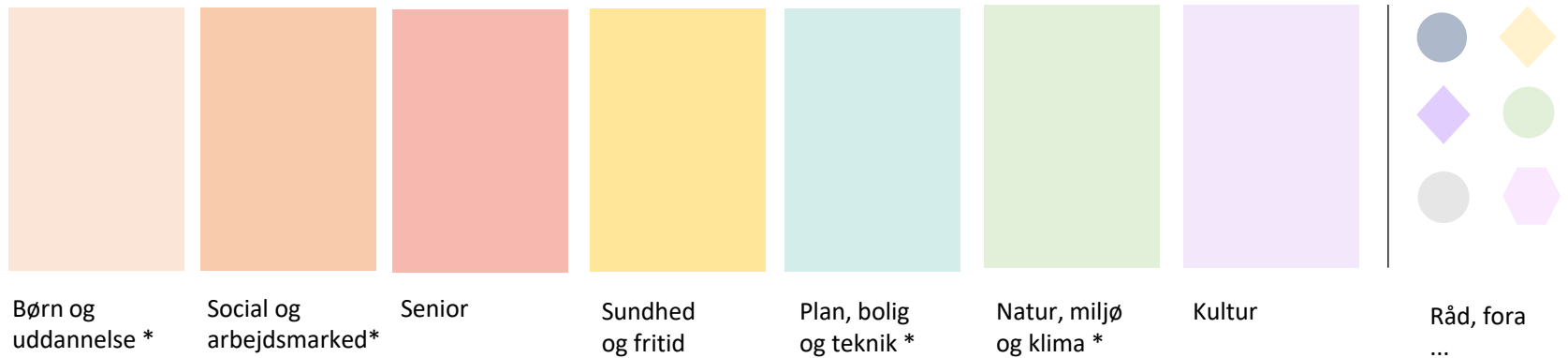

Politisk struktur

Strategiske udvalg

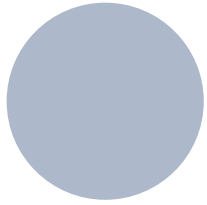

Stående udv.

Økonomi og Strategi

Demokratisk bæredygtighed

Vi vil fortsat **styrke og udvikle demokratiet**, så Kolding Kommune går foran med markante og eksperimenterende metoder

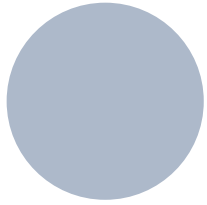
Bedre til dialog: Vi vil fortsat udfordre og udvikle **fremtidens demokrati** via dialogbaserede, eksperimenterende metoder og sikre, at man fra erhvervsliv, uddannelser, medarbejdere, frivillige/foreninger og borgere oplever, at de har indflydelse på udvikling af fremtidens kommune. *Sammen* skaber vi bedre løsninger.

Demokratiet i arbejdstøjet: Vi vil afholde årlige møder hvor byrådspolitikere og udvalg inviterer borgere, foreninger m. fl. til dialog om, hvordan vi vil indrette vores kommune i fællesskab. Det er vigtigt at involvere og engagere frivillige i bestyrelser, foreninger og det øvrige civilsamfund til at løfte sammen.

Det vil vi gøre:

"demokrati-pulsen" måles i start/slut af perioden så vi ser om vi lykkes! Og vi vil i byrådsperioden begynde med at sætte demokratiet på alle dagsordner i alle udvalg og få dem til at forholde sig til, hvordan de kan være med til at bidrage og inddrage borgerne fx i form af borgerbudgetter, politiske værksteder, byrådet rykker ud, dialogmøder og lignende.

Vi vil have dagsordner og sagsfremstillinger, der er til at forstå for helt almindelige borgere.

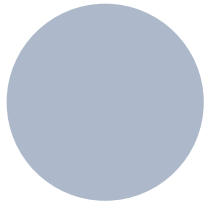
Økonomisk bæredygtighed

Vi vil sikre en **sund og bæredygtig økonomi** – der giver sikkerhed og tryghed for både borgere og medarbejdere

Stram og central økonomistyring: Forudsætningen for en sund udvikling er at der er styr på økonomien, og at der er skabes råderum til udvikling og investeringer til gavn for Kolding Kommunes udvikling – både på den korte og den lange bane.

Omprioriterings/udviklingsbidrag: Vi vil sikre, at der er rum til den udvikling vi vil arbejde for. Det kræver en ansvarlig økonomisk politik, der overholder det nationalt aftalte service- og anlægsloft. Derfor vil vi i starten af perioden tage en nysgerrig drøftelse omkring, hvordan der kan arbejde med at finde politisk råderum til fremtidige investeringer og udvikling. Samtidig er der en fælles erkendelse af at der er områder, hvor der er brug for et økonomisk løft.

Inspirationen skal komme af gode eksempler fra Kolding Kommune og fra relevante kommuner – hvor vi sammenligner, der hvor det giver mening – så vi kan se på udviklingen på udgifter – herunder administrative – internt i kommunen.

Strategisk fokus

Vi vil **styrke det strategiske fokus og sikre forenkling**. Vi skal bruge tid og ressourcer på det vigtige, der skaber værdi.

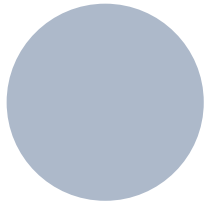
Styrket strategisk fokus: Vi vil styrke det strategiske og langsigtede arbejde ved at sikre tid, rum og proces til strategiske drøftelser og strategisk udvikling. Dette arbejde koordineres af Økonomi og Strategi og udføres i de to strategiske udvalg.

Sådan arbejder vi sammen: Med afsæt i det nye ledelsesgrundlag og styringsmodel vil vi arbejde for en tydelig fælles retning med fokus på at nå fælles mål og resultater på tværs af byråd/politikere, forvaltning/medarbejdere og erhverv/borgere.

Det vil vi gøre:

I Økonomi og Strategi vil vi begynde med en temadrøftelse om, hvordan vi vil arbejde med de overordnede visioner og strategiske målsætninger, samt hvordan vi arbejder, forenkler, samler/rydder op, styrker decentralisering og sikrer sammenhæng med strategier, politikker og handlingsplaner.

Et væsentligt fokus i denne byrådsperiode er "bureaukrati, forenkling og decentralisering". Alle udvalg skal forholde sig til, hvordan de kan bidrage at styrke dette på deres område. Vi vil arbejde med "meld en regel" så alle kan være med til at byde ind.

Organisatorisk bæredygtighed

Vi vil arbejde med kommunen som attraktiv arbejdsplads for fremadrettet at kunne tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere

Politisk arbejdsgiver: Vi vil sikre at der fra byrådets begyndelse arbejdes med byrådsmedlemmernes rolle som politiker og som arbejdsgivere.

Tiltrækning/fastholde/udvikle: Kolding Kommune skal være fremover også være en attraktiv arbejdsplads. Det kræver et stort fokus fordi vi får brug for både at tiltrække, fastholde og udvikle dygtige medarbejdere. Det vil vi som strategi og økonomiudvalg sammen med direktionen have et særligt fokus på.

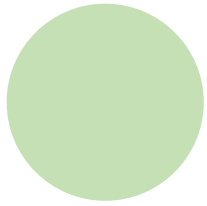
Digitalisering: Fokus på digitalisering, teknologi og automatisering er et af de hjælpemidler vi kan bruge klogere for at skabe bedre og mere effektive løsninger og arbejdsgange for både borgere og medarbejdere. I de processer er et vigtigt indsatsområde at borgere uden store digitale kompetencer ikke kobles af.

Kommunikation: Vi vil have et eftersyn af og strategi for kommunens interne & eksterne kommunikation. Vi skal være skarpe på, hvad vi kommunikerer på hvilke platforme for at sikre en mere slagkraftig, overskuelig, målrettet og effektiv måde at kommunikere på.

Bæredygtig vækst

Bæredygtig vækst

Vi har et fælles mål om en **visionær, grøn og sammenhængende** fremtidsplan for Kolding Kommune og Kolding by

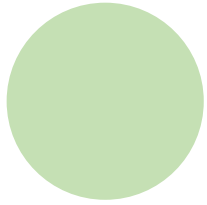
Fremtidsplan for Kolding Kommune: Vi sætter gang i udvikling af en visionær fysisk helhedsplan for Kolding Kommune. Fx: hvor skal der skal skabes byudvikling, udvikles byggeområder, infrastruktur og erhvervsarealer.

Formålet er at skabe fælles billeder af hvordan vi bor, lever og arbejder - nu og i fremtiden. Det er det bedste grundlag når vi sammen vil arbejde for en udvikling og gode rammer for fremtidig fysisk udvikling.

Den fælles helhedsplan skal tage afsæt planstrategien og kommuneplanen – arealudlæg, prioriteringer samt blå-grøn struktur mm. Og fremadrettet sætte rammerne for ønsket udvikling.

Gennem valgkampen har det været vigtigt at der fremadrettet udarbejdes være en mere tydelig arkitekturpolitik i forståelsen af udviklingen af Kolding by. Vi vil derfor tydeliggøre stadsarkitektens mandat således at der bliver tydeligere rammer for fremtidig byudvikling. Det vil kunne medvirke til at styrke dialogen omkring fremtidens bygninger, byrum, sammenhæng, infrastruktur, erhverv, natur og facilitere at vi tænker langt mere på tværs.

Centerbyer og landsbyer: I løbet af perioden skal borgerplanerne for centerbyernes fysiske udvikling revideres og der skal være arbejdes aktivt med alle landsbyfællesskabsplanerne.

Bæredygtig vækst

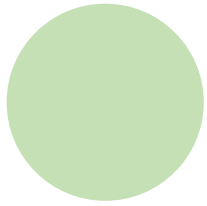
Vi vil styrke **Kolding som studieby** – sikre øget synlighed, tiltrækning og synergi som en af Danmarks førende uddannelsesbyer

Studieby strategi: Vi vil udarbejde en ny strategi for Kolding som studieby med fokus på fortsat at tiltrække flere uddannelser – særligt med fokus på tekniske og naturvidenskabelige uddannelser. Formålet er at øge tiltrækning/bosætning af studerende og gerne skabe fundamentet for, at de bliver boende efter endt uddannelse. Det forudsætter at vi arbejder bevidst og strategisk med det, men nogle af de virkemidler der umiddelbart tænkes ind er at skabe mere synergi på tværs af institutioner, styrke samarbejdet med erhvervslivet og sikre sammenhæng mellem foreningslivet, ungdomsuddannelser og folkeskolen.

Et af elementerne er at skabe en **synlig studieby: Vi vil sætte fokus på at arbejde for at Kolding** bliver kendt som en by med et campus, der oser af studieliv og uddannelses- og studieby – det skal være attraktivt at studere i Kolding, og byen skal være tilbyde aktiviteter og initiativer for unge mennesker.

Rammer for studerende: for at synliggøre det vi har, vil vi skal skabe et overblik over kapacitet og behov for studieboliger og fællesfaciliteter – med udgangspunkt i de studerendes ønsker.

Politisk ansvar: er i alle stående udvalg, hvor man skal arbejde med spørgsmålet: hvad hvert udvalg kan understøtte arbejdet med og udvikling af Kolding som uddannelses- og studieby?

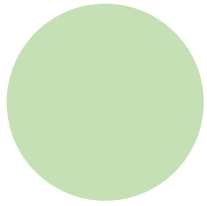
Bæredygtig vækst

Vi vil bruge **design, kultur og kreativitet og idræt** strategisk i forhold til branding, tiltrækning og som løftestang for vækst

Kolding ér design: Det er noget vi skal bruge endnu mere aktivt. Vi vil arbejde for at design bliver mere konkret, forståeligt, synligt, aktivt - og giver mening. Design skal endnu mere i spil i forhold til branding og tiltrækning og udvikle værktøj og metoder, som giver værdi for alle. Det at vi er Unesco Creative City kan vi bruge endnu mere aktivt.

Kolding ér kultur: Kulturen kan sættes tydeligere i spil i en samlede brandingstrategi for Kolding og skabe en overordnet strategi for Kolding som Syddanmarks Kulturhovedstad. Kulturen har værdi i sig selv – men skal også bruges aktivt som en løftestang for vækst.

Det vil vi gøre: Vi vil starte perioden med en status på, hvordan vi arbejder med design, og hvordan vi kan bruge design og designprocesser både som branding og som metode. Vi vil synliggøre design mere i de kommunale fysiske aktiviteter fra infrastruktur, bygninger og processer.

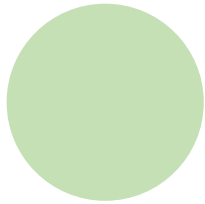
Bæredygtig vækst

Vi vil styrke tiltrækningen af **erhverv, studier og borgere** via branding og målrettet indsats

Branding: Vi vil arbejde med en målrettet branding af Kolding ud fra de styrker, der er i kommunen – de skal styrkes og dyrkes. De udgør en stærk platform for tiltrækning af nye borgere/virksomheder /studier – og dem, der allerede er her skal blive mere stolte/bevidste om alt det positive, vi har at byde på.

Tiltrækning: Alle partier har et ønske om mere strategisk fokus på tiltrækning af virksomheder, studier og borgere. Men samtidig skal det sikres, at byudviklingen, infrastruktur, dagtilbud/skoler, indkøb følges ad. et eksempel på et strategisk fokus er at vi vil have udarbejdet en særlig indsats for tiltrækning af europæisk arbejdskraft i samarbejde med erhvervslivet.

Demografisk: Vi vil arbejde med analyse og demografisk fremskrivning til støtte for byudvikling og bosætning, så vi har et attraktivt og mangfoldigt udbud af boligmuligheder der understøttes af at infrastruktur, institutioner osv.

Bæredygtig vækst

Vi vil sætte en ny, **markant grøn dagsorden** – både på natur, miljø og klima.

Kolding som klimakommune: Vi vil gøre os dygtigere i den grønne omstilling og det vil vi i et samarbejde med virksomhederne og uddannelsesinstitutioner, sådan at vi sammen skaber grønne arbejdspladser og bæredygtig vækst via designprocesser og nytænkning. Målet er minimum at levere på målene fra Parisaftalen., hvilket fx forudsætter en plan på reduktion af CO2.

Mere mangfoldig natur: Naturen er i tilbagegang og derfor vil vi prioritere en markant forbedring af vores mangfoldige natur i samarbejde med lodsejere. Ambition er, at vi vil op i den bedste halvdel af kommuner på naturkapitalindex, sikre rent drikkevand for fremtiden og et markant sundere Lillebælt.

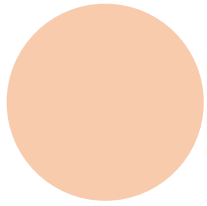
Ressourcer i kredsløb: Vi finder at ressourcer kredsløb som et vigtigt element i klimakampen, så mindre går til spilde og mere genanvendes. Vi vil fremme mere genbrug, deleøkonomi og dermed skabe nye forretningsmodeller og grønne arbejdspladser.

Nulpunktsmåling: Vi vil starte perioden med at tage temperaturen på vores grønne status på fx naturkapitalindex, CO2, grøn energi – og arbejde på at sætte konkrete mål og ambitioner fremadrettet.

Erhvervsliv: Kolding er begunstiget af et erhvervsliv, der er en motor i udvikling af kommunen. Og som gerne investerer i udvikling på områder som sport, kultur og kunst. En tæt tillidsfuld dialog er med til et godt samspil om initiativer, der styrker fællesskabet og mulighederne i hele kommunen. For at sikre fortsat udviklingsmuligheder for virksomhederne skal der i den kommende tid arbejdes med udlægning af erhvervsarealer, styrkelse af turismen og hvordan internationale virksomheder tilknytning kan styrkes.

Social bæredygtig

Social Bæredygtig

Vi vil gentænke og **udvikle fremtidens velfærd** med fokus på forebyggelse, frihed, fællesskab, frivillighed og (tvær)faglighed.

Udvalget for Social Bæredygtighed har til formål arbejde med overordnede og frem for alt tværgående emner i en politisk og organisatorisk kontekst. Helt konkret vil vi udarbejde Scenarier for Fremtidens Velfærd i Kolding Kommune fra vugge til grav som går på tværs af alle velfærdsudvalg og organisation. Vi vil gentænke og skabe sigtelinjer og ambitioner for fremtidens bæredygtige velfærd.

Velfærd gentænkt: Vi vil med afsæt i nutiden udfordringer, trends og fremskrivninger arbejde med nye måder at se og arbejde med velfærd.

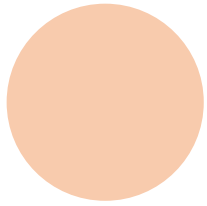
De store spørgsmål og udfordringer: Vi vil udfordre den måde vi arbejder med velfærd i dag og i fremtiden. Hvordan håndterer vi fx de store udfordringer som demografi, ensomhed, individualisering, polarisering, større forventninger og færre ressourcer?

Et vigtigt fokus er hvordan vi sikre mere helhedstænkning i arbejdet med borgerne på tværs af eventuelle organisatoriske skel og skabe mere reel borgerinddragelse og hvordan kan vi bruge inspiration, erfaringer, viden til at sætte nye sigtelinjer og ambitioner for fremtidens velfærd.

Vi starter med at definere de største udfordringer og stille de store spørgsmål – og sammen skabe sigtelinjerne og forandringskraft i organisationen.

Vi vil skabe nye fælles principper for arbejdet og udvikling af fremtidens velfærd – som platform til de forskellige strategier og konkrete politikker i udvalgene.

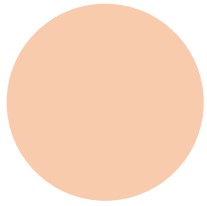
Social Bæredygtig

Vi vil arbejde med **decentralisering og afbureaukratisering** tættere på borgerne og mere tværgående samarbejde.

Mere forenkling og mindre bureaukrati: Vi vil undersøge om vi kan arbejde med at forenkle de ansattes hverdag (arbejdsgangene/registreringer), så vi får frigjort mere tid til kerneopgaverne. Det kræver en stor grad af tillid fra alle,- men vi vil skubbe til opfattelsen af behov for registrering og dokumentation for at frigøre tid til at sætte større fokus på mennesker. Vi vil gøre det i dialog med de mennesker det handler om og med ansatte og organisationer.

Større sammenhæng: Borgerne skal opleve kommunen som en samlet organisation, der arbejder med samme tilgang, mål og løsninger.

Vi vil på tværs af borgere, fagprofessionelle, praktikere, viden-personer udfordre det vi gør i dag og det vi bliver udfordret på i fremtiden – arbejde med trends, prototyper, nytænkende samarbejder og blive klogere på hvordan vi **sammen** skaber fremtidens velfærdsløsninger.

Social Bæredygtig

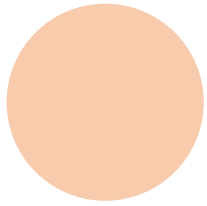
Vi vil arbejde for at Kolding Kommune bliver en endnu mere **attraktiv arbejdsplads** på velfærdsområdet.

Rekruttering: En af de største udfordringer for varetagelsen af velfærdsopgaverne er rekruttering af arbejdskraft. Derfor vil vi styrke indsatsen med at tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere bl.a. ved at arbejde målrettet med trivsel, medarbejdertilfredshed og at der er fokus på, at medarbejderne har relevante faglige kompetencer.

Fremtidens medarbejdere: Vi vil kigge ind i fremtidens arbejdsmarked – hvilke krav, udfordringer og kompetencer bliver der behov for i fremtiden. Vi vil søge inspiration, skabe prototyper/prøvehandlinger og medarbejdernes viden, praktik, erfaringer skal i højere grad sættes i spil for at udvikle fremtidens arbejdsplads.

Vi vil have fokus på en målrettet indsats for at få flere i fuldtidsstillinger, flere fleksible muligheder for seniorer, opgradering og efteruddannelse og helt nye typer af måder at arbejde på / jobs.

Det vil vi gøre: Vi vil starte arbejdet med at udarbejde en samlet status (nulpunktsmåling af trivsel) for ovenstående og efterfølgende arbejde med det som ledelsesinstrument ved minimum en årlig opfølgning og tilhørende overordnede handleplaner.

Social Bæredygtig

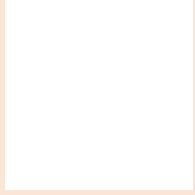
Vi vil skabe **fremtidens velfærd** ved at arbejde med en nutidens udfordringer, borgere og medarbejdere

Nye fællesskaber: Vi vil arbejde på hvordan vi i fremtiden arbejder med frivillige, foreninger, civilsamfundet, nye boformer, nye fællesskaber for at skabe mindre ensomhed og styrke trivslen på tværs af livfaser og livssituationer.

Hvordan kan nye boformer, fællesskaber og nye måder at inddrage civilsamfundet på være med til at knække nogle af fremtidens store udfordringer.

Mere forebyggelse: Hvordan kan vi mindske behov for hjælp og gøre borgerne mere selvhjulpne fx ved at arbejde med meget mere målrettet forebyggelse, tidligere, hurtigere, fleksible indsatser og have fokus på nye typer af hjælpemidler og teknologiske løsninger.

Hvordan samtænkes det med fremtidens institutioner, byplanlægning, infrastruktur og foreningsliv?

Børn og uddannelse

Vi vil sikre, at **børnene kommer bedst fra start** med en forbedret og sammenhængende børne-, uddannelses- og familiepolitik.

Større sammenhæng: Det er vigtigt at der er en sammenhængende indsats, der har fokus på hele børnelivet fra fødsel til udskoling med særligt fokus på de mest udfordrede. Vi vil arbejde for, at der er sammenhæng mellem tilbud og at overgange ikke giver udfordringer. Derfor vil vi have fokus på, at det fælles børnesyn understøttes.

Styrket kvalitet: Vi vil skabe et øget og mere fleksibelt udbud af pladser i dagtilbud, der matcher geografisk og demografisk udvikling fx Naturbørnehaver. Vi vil styrke kvaliteten via et øget fokus på udsatte børn. Vi vil i dialog med personalet sikre mere tid til børnene, at de kan bruge tiden bedre - mindre måling og mere mening samt sikre fastlagte minimumsnormeringer. Vi vil fortsat samarbejde med de private/frie udbydere, der - i videst muligt omfang- ligestilles med kommunale institutioner.

Fleksibilitet og fællesskab: Vi vil sætte fokus på at understøtte flere stærke fællesskaber som en måde at arbejde med bedre trivsel for vores børn og unge. Vi vil afprøve om der kan skabes mere fleksible og individuelle løsninger også i forhold til skolestart samt give det reelt frie valg et eftersyn.

Vi vil undersøge om glidende overgange gavner det enkelte barn og fællesskabet samt om det er økonomisk bæredygtigt at indføre modulordninger. Når der er behov for specialtilbud til det enkelte barn ved vi, at det kan være afgørende at hjælpen kommer hurtigt. Derfor vil vi arbejde for mere fleksibilitet og hurtigere visitering til specialtilbud til gavn for de børn og familier det handler om.

Vi vil sikre, at vi også i fremtiden har **landets bedste folkeskoler** så langt flere børn trives og er klar til en ungdomsuddannelse.

Fremtidens skole: Vi vil i byrådsperioden arbejde for at der afsættes flere midler til skoleområdet efter behov og vurdering af elevers og klassers trivsel, læring og løfteevne. Vi vil arbejde for at skabe rammer for at lærerne/pædagogerne skal have større mulighed for at tilrettelægge undervisningen på nye måder til gavn for både trivsel og læring - fx kortere skoledag og 2-voksenordning - med inspiration fra frikommune forsøgene. Vi vil følge det tæt og udbrede de bedste erfaringer i hele kommunen.

Fælles skolevæsen: Vi vil styrke og udvikle det fælles skolevæsen herunder Pædagogisk center, så vi bruger vores fælles kompetencer, viden/værktøj og ressourcer til gavn for børn og medarbejdere.

Skoledistrikter: Vi vil afsøge om der er behov for en mere fleksibel og fremtidssikret model for skoledistrikter, der svarer til fremtidens byudvikling og skabe bedre sammenhæng med dagtilbud, fritid, skoleveje og overgange.

”Arbejds miljøet” er vigtigt for alle mennesker, derfor vil vi have fokus på at prioritere en forbedring af indeklima og udeområder på skolerne.

Sammenhæng: Vi vil med stærkere tværgående indsatser styrke løsninger med hele barnets liv. Vi vil styrke sammenhæng mellem almen-special-inklusion. Vi vil bevare vores specialtilbud.

Vi vil styrke indsatsen for de **udfordrede børn og familier** via tidligere og mere sammenhængende indsats

Tidligere og hurtigere indsats: Børn skal have hjælp hurtigere. Vi vil arbejde for at medarbejdere får mulighed for at sætte hurtigere ind for de udfordrede børn og deres familier. Det kan være via mere flexibel visitering, tidlig opsporing via sundhedspleje.

Mere lige indsats: Børn skal have lige muligheder for hjælp uanset hvilke fx skole de går på. Vi skal derfor sikre de samme muligheder og tilbud. Det kan være via bedre overblik over mulighederne, fælles hotline for fagpersonale og i det hele taget mere transparens om mulighederne både for fagfolk og forældre. Vi ønsker en styrket indsats i forhold til ordblindhed og talblindhed for at styrke de basale færdigheder og der skal sikres den specialiserede hjælp til de mest udfordrede børn.

Mere sammenhængende indsats: Vi skal sikre en mere sammenhængende og tværgående indsats, hvor vi styrker de forskellige ressourcer og fagligheder, der er omkring barnet og familien. Fx udvikle flere tilbud a la SKODA på skoleområdet.

Vi vil understøtte, at flere børn og unge får **sunde fællesskaber** via **aktiv fritid** og arbejde for et **styrket børne- og ungedemokrati**

Ungdomsskolen: Vi vil re-tænke måden vi driver ungdomsskole på i forlængelse af folkeskolen med fokus på at få flere unge med, arbejde mere lokalt og sikre stærkere lokale miljøer og foreningsliv. Vi vil understøtte mulighederne for at skabe et stærkt fællesskab mellem folkeskolen, ungdomsskolen og fritidslivet, som en måde at sikre de unge de bedste muligheder for udvikling, læring, dannelse og trivsel i ungdomslivet

Fritid/forening: Vi vil styrke kvaliteten af vores SFO/klubtilbud/ungdomsskole med fokus på fritids- og frihedspædagogikken og afsøge om det er muligt med modulordninger i SFO'erne. Vi ved, at der er mange børn som ikke er en del af fællesskaber i fritiden. Vi vil arbejde for at alle får bedre muligheder for at blive en del af fællesskaber og understøtte sammenhæng og synergi med fritidstilbud, så flere børn kommer med i flere sunde fællesskaber og afsøge om det er muligt med stærkere sammenkobling med forenings- og fritidsliv.

Demokrati: Vi vil undersøge om vi kan styrke børne- og ungedemokratiet i et samarbejde med de unge.

Social og arbejdsmarked

Vi vil **have flere med på arbejdsmarkedet** ved at arbejde med kompetencer og et bredere arbejdsmarked

Flere skal med: Vi vil arbejde for at flere kommer hurtigere i job og et mere rummeligt arbejdsmarked. Der er gode erfaringer med at a-kasserne står for deres medlemmer. Det samarbejde vil vi fortsætte. Vi vil arbejde målrettet med relevant efteruddannelse og opkvalificering, så det matcher markedets behov.

Flere i arbejde: vi vil arbejde for at flere går fra deltid-til-fuldtid, hvor det giver mening. Samtidig vil vi arbejde for at skabe flere muligheder for at flere bliver længere tid på arbejdsmarkedet på særlige vilkår, flere flexjob mm.

Vi vil øge beskæftigelsesgraden for mennesker med anden etnisk baggrund.

Vi have en særlig indsats for tiltrækning af europæisk arbejdskraft.

Vi vil fortsat være en førende kommune inden for **Socialøkonomi** og understøtte mangfoldigheden i socialøkonomiske virksomheder – med målet om at borgerne bliver klar til det ordinære arbejdsmarked.

Flere skal i **uddannelse og beskæftigelse** – det gør vi ved at arbejde med en målrettet og helhedsorienteret indsats

Vi vil understøtte, at vi får en stærk sammenhængende ungeindsats, så vi får alle unge i uddannelse og på arbejdsmarkedet. Derfor vil vi arbejde med tidlige indsatser, som begynder allerede i folkeskolen.

Vi vil arbejde målrettet med at alle unge lykkes med at tage en ungdomsuddannelse og have et særligt fokus på at flere skal tage en erhvervsuddannelse.

Vi vil arbejde for, at vi får **mennesker med handicap** med i fællesskabet – vi vil gøre handicap mindre

Alle har krav på et værdigt liv. Derfor vil vi arbejde for at der er relevante tilbud til misbrugere – og få flere mennesker med udfordringer til at blive en del af fællesskabet.

Vi vil udarbejde en hjemløsestrategi.

Vi vil udarbejde en strategi for mennesker med sindslidelser i et samarbejde mellem behandlingspsykiatri og socialpsykiatri.

Vi vil et samarbejde med handicaporganisationerne arbejde for bedre tilgængelighed.

Unge med handicap skal være en del af fællesskabet. Derfor vil vi skabe rammerne for at de bliver en del af fællesskabet og at overgange fra barn til ung og fra ung til voksen opleves smidigt.

Behandlingsgaranti: Vi vil undersøge mulighederne for at sikre en 14. dages behandlingsgaranti for ”mennesker, der udøver vold”, så de får hjælp til at komme over deres voldelighed.

Vi vil undersøge mulighederne for at udbygge kapaciteten på senhjerneskadeområdet – både hvad angår ønsket om at være tættere på de pårørende samt de økonomiske aspekter af en beslutning om at etablere tilbuddet i Kolding Kommune.

Flere skal i uddannelse og beskæftigelse via en målrettet og helhedsorienteret indsats

Flere skal med: Vi Alle har krav på et værdigt liv derfor vil vi arbejde for at der er relevante tilbud til misbrugere – og få flere mennesker med udfordringer til at blive en del af fællesskabet.

Vi vil udarbejde en hjemløsestrategi.

Vi vil udarbejde en strategi for mennesker med sindslidelser i et samarbejde mellem behandlingspsykiatri og socialpsykiatri.

Behandlingsgaranti: Vi vil undersøge mulighederne for at sikre en 14. dages behandlingsgaranti for ”mennesker, der udøver vold”, så de får hjælp til at komme ud af deres ”voldelighed”.

Vi vil undersøge muligheden for at udbygge kapaciteten på senhjerneskode området både hvad angår ønsket om at være tættere på de pårørende samt de økonomiske aspekter af en beslutning om at etablere tilbuddet i Kolding Kommune.

Senior

Vi vil sikre, at alle får et **aktivt og værdigt** seniorliv

Styrke relationer: Vi vil afprøve forskellige måder, at arbejde i selvstyrende teams, så borgerne og medarbejderne oplever mere sammenhæng, forudsigelighed og styrkede relationer.

Fokus på fællesskaber: Vi vil styrke ældres mulighed for at være selvhjulpne via styrkede fællesskaber, nye boligformer – f.eks. forskellige typer af bofællesskaber, styrke frivillighed og nye måder at være sammen på fx unge/ældre på tværs. Vi vil invitere både private bygherrer og de almene boligselskaber til at være med i denne udvikling.

Hjælpe midler: Vi vil arbejde på at få langt mere velfærdsteknologi på banen for både at give de ældre bedre løsninger og passe bedre på vores medarbejdere.

Demokrati: Vi vil styrke demokratiet på vores plejehjem og sociale institutioner fx via bestyrelser eller udvidede brugerråd, hvor der er ønsker om det og det giver mening.

Vi vil arbejde for at udvikle en **bredere palette af boliger** til seniorer, herunder seniorbofællesskaber

Øget kapacitet: Vi vil med afsæt i den nuværende kapacitetsanalyse sikre, at vi får udviklet flere og mere mangfoldige boliger til ældre i hele kommunen.

Flere specialbehov: Vi ved at flere ældre har brug for specialiserede tilbud fx demente, misbrugere eller udviklingshæmmede, der ikke kan rummes i almene tilbud. Vi skal arbejde for at sikre flere specialafdelinger og personale, der er uddannelse til at håndtere disse udfordringer.

Forbedre tilbuddene til aflastning for de pårørende, der løfter en stor opgave ved at passe deres syge ægtefælle eller familie medlem. Aflastning i en weekend eller nogle dage kan være det, der giver energi til fortsat at kunne magte plejen.

Sundhed og fritid

Vi vil **styrke sundheden** ved at få flere med i sunde og aktive fællesskaber og mere fokus på forebyggelse/rehabilitering

Mere forebyggelse: Vi vil fokusere mere på forebyggelse som grundlag for et godt liv. Vi vil derfor have mere fokus på sundhed, forebyggelse og rehabilitering – også som en del af foreningslivet med nyskabende samarbejder.

Flere og flere børn og unge mistrives. Det er vi nødt til at gøre noget ved – derfor vil vi være nysgerrige på hvorfor det er sådan og hvad vi kan gøre for at forebygge at den udvikling fortsætter.

Vi vil have fokus på den mentale sundhed både i forhold til den brede indsats imod stress og udbrændthed. Det gælder også den specifikke indsats i forhold til mennesker med sindslidelser, hvor vi gerne vil arbejde for at virkeliggøre sundhedsstyrelsens og socialstyrelsens anbefalinger om en bedre psykiatri.

Det gælder den seksuelle sundhed, hvor Kolding kommune desværre igen har en trist Danmarksrekord i Klamydia og ligger meget højt i forhold til andre seksuelt overførte sygdomme. Vi vil arbejde for at ændre den udvikling via forebyggelse, herunder en stærkere generel rådgivningsindsats samt et anonym rådgivning, de unge kan få hjælp hos.

Vi vil øge den forebyggende indsats mod rygning dels i form af generelle brede kampagner men også i forhold til tilbud om rygeafvænning. Indsatsen skal spille sammen med regionernes og statens indsats.

Vi vil arbejde for at færre har et misbrug af alkohol. Det vil vi gøre ved at fastholde den gode indsats, som Kolding kommune yder på dette område med rådgivning herunder anonym rådgivning samt overveje at gå ud med brede kampagner.

Der er en stigning i antallet af mennesker med livsstils sygdomme som overvægt og svær overvægt, og stigningstaksten er bekymrende. Det vil vi aktivt forsøge at ændre ved at sætte en bred forebyggende indsats i gang. Det vil fx være med forsøg med sunde madvarer i institutioner, skoler og bosteder samt en høj prioritering af motion for børn og unge.

Som kommunal arbejdsgiver finder vi det vigtigt at styrke indsatsen for et godt arbejdsmiljø med et mål om at mindske stress og udbrændthed og dermed også en reduktion i sygefravær og langvarig sygefravær.

Flere fællesskaber: Vi vil styrket arbejdet med at få flere med i aktive fællesskaber gennem hele livet fx Aktiv fritid, get-to-sport, bevæg dig for livet og varianter af Harte i bevægelse og frisk plus.

Vi vil **styrke fællesskaberne** så vi får flere med både i foreninger og i frie fællesskaber

Flere skal med: Vi vil have mere fokus på fællesskaber og forebyggelse end på faciliteter. Vi vil ved starten af perioden have en *nulpunktsmåling* og måles på at vi i løbet af perioden får mange flere aktive.

Vi vil arbejde med at styrke synergien mellem bredde- og eliteidræt.

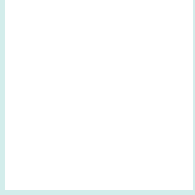
Vi ønsker at have særligt fokus på parasport og arbejde aktivt på at få flere unge med handicap til at deltage i foreningslivet.

Vi vil bruge Koldings attraktive natur til at skabe flere **naturlige oplevelser** for mange flere

Ud i naturen: Vi vil have mange flere til at komme ud i naturen og sikre, at flere får øjnene op for muligheder med at udvikle fælles frie faciliteter med afsæt i naturens stedsspecifikke potentialer, skabe øget tilgængelighed via sammenhængende stier stisystemer samt styrke formidlingen.

Sæt naturen i spil: Vi vil bruge naturen lagt mere aktivt for mange flere i alle aldre via samarbejder på tværs af forvaltninger fx så børnene får mange flere naturoplevelser i hverdagen, at flere familier får mod på at komme ud, at naturen bruges mere fx til stressramte mm.

Facilitetsanalyse: med udgangspunkt i en opdateret facilitets- og kapacitetsanalyse af fritids- og foreningsfaciliteter vil vi sætte fokus på at optimere brug af kvadratmeter på tværs af foreninger, frivillige og forvaltningsområder. Vi vil øge tilgængeligheden til fælles faciliteter – fx legepladser.

Plan, bolig og teknik

Vi vil skabe en **bæredygtig udvikling** i hele kommunen og styrke sammenhængen og oplevet bykvalitet

Balanceret udvikling: Vi sætter gang i udvikling af en visionær fysisk helhedsplan for Kolding Kommune. Fx: hvor skal der skal skabes byudvikling, udvikles byggeområder, infrastruktur og erhvervsarealer.

Der skal være fokus på, at der etableres boliger til alle livsfaser og med fællesskaber som omdrejningspunkt – og almene boliger skal suppleres det øvrige boligudbud.

Vi vil sikre forskelligheder i områder og inddrage lokalsamfund og lokalområder samt fx ønsker landsbyfællesskabsplaner om særlige karakteristika.

Grønt fokus: Der skal i forbindelse med byggeri være planer for den grønne infrastruktur fx plantning af hegn, etablering af søer og korridorer, så vi skaber lagt mere attraktive og grønne udstykningsområder.

Erhvervsarealer: Vi vil skabe de bedste rammer for at erhvervslivet kan blomstre og udvikle sig. Det vil sige erhvervsarealer, der bredt dækker virksomhedernes ønsker – såvel indholdsmæssigt som geografisk.

Vi vil skabe en **grønnere infrastruktur** så flere kører grønnere og kører sammen samt fremme bæredygtige transportformer som gang og cykling

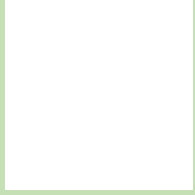
Mere grøn transport: Vi vil prioritere grøn transport i forhold til sort. Vi vil arbejde for en grønnere transport både for kommunens egne køretøjer og understøtte, at flere kører grønt fx via flere ladestandere til elbiler, el og brint busser.

Mere fælles transport: Vi vil arbejde for en bedre offentlig transport og afsøge om det kan gøres det både lettere og billigere.

Vi vil undersøge mulighederne for gratis offentlig transport til børn og unge for at stimulere at flere bruger offentlig transport – og sikre bedre sammenhænge mellem ruter, transportformer og fx kigge på en bedre trafikterminal.

Kolding som cykelkommune: Vi vil prioritere de bløde trafikanter og sikre flere og mere sammenhængende cykelstier i både midtbyen og rundt i kommunen – og særligt have fokus på sikre skoleveje, så mange flere både børn og voksne tager cyklen. Vi vil være cykelkommune – både til hverdag, fritid og til grøn turisme.

Natur, miljø og klima

Vi vil sætte en ny, markant grøn dagsorden – både på natur, miljø og klima.

Kolding som klimakommune: Vi vil sætte den grønne barre højere og levere på de nationale krav for CO2 reduktion. (se afsnit om bæredygtigvækst)

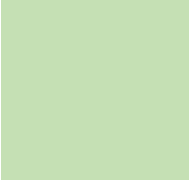
For at nå målet om CO2 reduktion vil vi udarbejde en samlet grøn plan for alt fra energibesparelser, energirenovering til behov for og mix af vedvarende energi muligheder fra sol, vind, jord, pyrolyse, spildevand osv.

Mere mangfoldig natur: Vi vil sikre en markant forbedring af vores mangfoldige natur. Vi har en ambition om, at vi vil op i den bedste halvdel af kommuner på naturkapitalindex. Derfor vil vi arbejde for rent drikkevand for fremtiden og et markant sundere Lillebælt.

Mere og vildere natur: Vi vil sikre mere natur og styrke biodiversiteten med via tæt samarbejde med lodsejere at skabe/omdanne arealer til mere, vildere og mere sammenhængende natur fx ved udtagning af lavbundsjord og skovrejsning. Vi vil også kortlægge og beskytte særlige naturværdier fx sjældne arter.

Det vil vi bl.a. gøre ved at oprette en jordfond til opkøb af naturarealer til drikkevandsbeskyttelse, skovplantning, klimasikring m.v.

I forbindelse med salg af jord og ejendom vil vi afsætte et % beløb til en jordfond, der skal finansiere opkøb af naturarealer, sårbar jord i forhold til drikkevandsbeskyttelse eller arealer, hvor der kan plantes skov, klimasikres eller skabes sammenhæng mellem naturarealer. Fonden ligger under natur, miljø og klimaudvalget.

Stående udvalg
Natur, miljø og klima

Nulpunktsmåling: For at se om vi lykkes vil vi starte perioden med at tage temperaturen på vores grønne status på fx naturkapitalindex, CO2, grøn energi – og arbejde på at sætte konkrete mål og ambitioner fremadrettet.

Energibesparelser: Vi vil fx i samarbejde med virksomhederne give den kommunale bygningsmasse, transport mm et grønt eftersyn. Det gælder både for brug af kloge kvadratmeter, energiforbedringer, prioritering af vedligehold samt kigge på energiforbrug ved nybyggeri fx via styrket certificering af bygninger.

Grøn energi: Vi vil sætte os for bordenden og skabe en samlet grøn plan for vedvarende energi og med afsæt i den samlede grønne plan, skal udvalget sikre at vi sætter turbo på udviklingen i tæt samarbejde med lokalsamfund og forskellige energiaktører.

Vi vil sætte nye standarder for nytænkende grønne samarbejder og nyskabende løsninger – også på tværs af kommuner. Vi vil udvikle nye muligheder for at lokalsamfund får attraktive løsninger ud af den grønne omstilling og undgå visuel forurening.

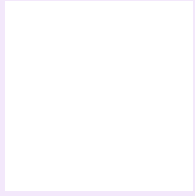
Sammen om omstilling: Vi vil sikre, at flere borgere og virksomheder bliver aktive medspillere i den grønne omstilling via information, inspiration og interaktion.

Rent drikkevand: Vi vil sikre rent drikkevand for fremtiden med sikring af drikkevandsarealer i et styrket samarbejde med vandværker, lodsejere og andre naturforvaltere og undersøge status -på gamle vandboringer og andre kilder til mulig forurening af drikkevand.

Vi vil bruge Koldings attraktive natur til at skabe flere **naturlige oplevelser** for mange flere

Levende Lillebælt: Vi vil i samarbejde med de øvrige kommuner omkring Lillebælt arbejde målrettet for at genoprette Lillebælt og gøre det sundere og mere levende ved aktivt at arbejde med og prioritere samarbejdet på tværs og udviklingen af Lillebælt som Marin Natur Nationalpark. Vi vil være på forkant med nationale indsatser, hvor der afsættes statslige midler. Lillebælt Turisme har stort potentiale. Øget tilgængelighed, bedre faciliteter og kystnære stenrev med mulighed for biodiversitet, snokling, lystfiskeri mm

Mere bynatur: Vi vil sikre mere, bedre og sammehængende natur i byerne. Gennem drift, pleje og lokalplanlægning.

Kultur

Vi vil sikre **mere kultur til flere** og styrke Kolding som kulturelt kraftcenter ved at skabe mere synergi, synlighed og sammehæng

Synlighed: Kolding kommune skal være kendt for kultur, derfor skal kulturen bruges mere aktivt i branding og som tiltrækningskraft for tilflyttere, studerende og turisme. Kolding har markante kulturelle fyrtårne og de skal bruges aktivt. Kulturen har en værdi i sig selv – men vi vil også gerne bruge kulturen som attraktivitet.

Synergi: Vi vil sikre mere synergi mellem vores kulturinstitutioner og kulturelle aktører via nyskabende samarbejder på tværs. Fx børn- og uddannelse, Kolding som studieby, social/sundhed, senior og i byudviklingen. Kulturen kan også via nye kreative tiltag være med til at styrke den kreative formidling af demokrati og politik fx via demokrativærksted på biblioteket, temataleks med film i Nicolai eller i Egnsteateret.

Mere kultur til flere: Vi vil sikre, at mange flere får mulighed og adgang til kulturelle oplevelser på tværs af kulturgener.

Det vil vi gøre: Vi vil udfordre hvordan vi kan sætte mål på kulturen fx Kendskab til Kolding som kulturby, kulturforbrug, hvor turisterne kommer fra mm.

Vi vil sikre, at børn og unge **aktivt oplever og medskaber** kultur på tværs af hele kulturspektret

Kultur for børn: alle børn og unge skal oplever kultur i mange genrer igennem dagtilbud, skoler og fritidstilbud. Vi vil undersøge om alle børn og unge i Kolding Kommune kan få et kulturpas, så de kan få adgang til kulturoplevelser.

Ungekultur: Vi vil styrke ungekulturen og Kolding som attraktiv studie by ved at sætte kulturen i spil fx ved at skabe et endnu stærkere miljø for talenter, give større muligheder for at skabe og deltage, styrke platform for kulturiværksættere, skabe rammer fx særlige miljøer som Råværket, Bygning 5 og et nyt ungekulturhus.

Talenter: Fremtidens kulturtalenter kommer fra Kolding – vi vil styrke og dyrke talenterne, så de i Kolding oplever, at vi tager de kreative talenter alvorligt og skaber platform og muligheder for udvikling

Vi vil styrke **Koldings byliv** ved at bruge kultur aktivt som løftestang og skabe nye samarbejder på tværs.

Kultur i byrum: Det skal være tydeligt at Kolding ér kultur og design – både via stationær og levende kulturelle oplevelser i det offentlige rum.

Kultur på tværs: Vi vil styrke samarbejdet og øge synergien mellem kulturaktører - på tværs af kommunale, selvejende, frivillige og private. Vi vil arbejde for en biograf i midtbyen.

Kultur er også turisme: Der er en kæmpe potentiale for at tiltrække turisme med kultur. Det skal vi bruge langt mere aktivt og sikre langt bedre turistformidling, guides og fx med turist-info-hotspots i bybilledet – så flere oplever mere og bliver længere.